

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет соціології і права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В.о. декана факультету
соціології і права**

_____ **Я.Ю. Цимбаленко**

«___» _____ 20__ р.

**«Права людини в сфері бізнесу»
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

рівень вищої освіти: Бакалаврський

спеціальність: 081 Право

освітня програма ОПП Право

Ухвалено методичною комісією
факультету соціології і права
Протокол від «__» червня 201__ р. №
Голова методичної комісії

_____ **Попов К.Л.**

(підпис)

«___» _____ 20__ р.

Київ – 2020

Розробник програми:

Викладач кафедри публічного права

(підпис)

Пряміцин Вячеслав Юрійович

(підпис)

Програму затверджено на засіданні кафедри публічного права

Протокол від « ____ » _____ 2020 р. № ____

Завідувач кафедри

(підпис)

Маріц Д.О.

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2020р.

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна "Права людини в сфері бізнесу" спрямована на опанування студентами навичок використання фахових знань з **правових засад створення та правового супроводження бізнесу**. Буде надана детальна характеристика економічних прав людини, зокрема що стосується права на комерційну діяльність, а також комплекс прав пов'язаних із володінням, користуванням, розпорядженням своєю власністю. Особлива увага приділятиметься аспектам правового регулювання відносин, що виникають при здійсненні бізнесу на основі Угоди про асоціацію з ЄС.

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО <i>перший (бакалаврський)</i>	Назва дисципліни <i>Юридичні інновації</i>	Лекції 24 год.
Спеціальність <i>081 «Право» "</i>	Цикл <i>вибіркові дисципліни</i>	Практичні (семінарські) 24 год.
Освітня програма <i>ОПП, Право</i>	Статус кредитного модуля <i>(обов'язковий)</i>	Самостійна робота 72 год., у тому числі на виконання індивідуального завдання 6 год.
		Індивідуальне завдання -
Форма навчання <i>денна</i>	4 курс Семестр - восьмий	
	Кількість кредитів – 4/ 120 годин	Вид та форма семестрового контролю <i>(залік; усний)</i>

Міждисциплінарні зв'язки: Курс взаємопов'язаний з іншими дисциплінами сертифікатної програми "Права людини та їх захист".

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Права людини в сфері бізнесу» є отримання навичок розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері бізнесу.

Під час вивчення навчальної дисципліни студент зможе:

- самостійно працювати із національним законодавством та фахово тлумачити його зміст у сфері підприємницької діяльності;
- аналізувати та застосовувати на практиці національні та міжнародні нормативно-правові акти у сфері підприємницької діяльності;
- застосовувати теоретичні знання на практиці та надавати професійні консультації, здійснювати захист прав клієнтів;
- розробляти та організовувати укладання договорів у сфері бізнесу;
- аналізувати фактичні обставини конкретних справ і формулювати правову позицію;
- долучатися до громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на захист прав людини;
- демонструвати знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини;
- реалізувати свої права і обов'язки в бізнес-сфері, знати як створити свій власний бізнес;
- застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права в сфері бізнесу.

Студенти мають здобути такі компетентності:

- Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- Здатність застосовувати правові знання у практичних ситуаціях.
- Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з цивільного і цивільно- процесуального права.
- Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
- Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

3. Структура кредитного модуля

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			Всього годин
		Лекції	Семінари	Самостійна робота	
1.	Зміст економічних прав людини, зокрема у сфері бізнесу.	2	2	6	10
2.	Національні, міжнародні та європейські стандарти захисту прав людини у сфері бізнесу.	2	2	6	10
3.	Особливості створення та реєстрації бізнесу.	4	4	12	20
4.	Правове регулювання бухгалтерського обліку, фінансового моніторингу та оподаткування бізнесу.	2	2	6	10
5.	Використання електронних ресурсів та технологій в сфері бізнесу.	2	2	6	10
6.	Правове регулювання доступу до ринку державних закупівель України та ЄС.	2	2	6	10
7.	Види договорів, які опосередковують бізнес-діяльність, та особливості їх укладення.	2	4	8	14
8.	Перевіряючі органи та взаємодія з ними.	4	2	10	16
9.	Бізнес і права людини	2	2	6	10
10.	Правове забезпечення створення та діяльності стартапів.	2	2	6	10
	Всього годин	24	24	72	120

4. Зміст навчального курсу

Тема 1. Зміст економічних прав людини, зокрема у сфері бізнесу.

1. Економічні права людини. Право людини на підприємницьку діяльність.
2. Підприємництво і підприємці. Поняття, особливості діяльності в Україні та закордоном.
3. Поняття та правова природа бізнес-правовідносин.
4. Вплив бізнесу на права людини.

Тема 2. Національні, міжнародні та європейські стандарти захисту прав людини у сфері бізнесу.

1. Правове регулювання бізнес-діяльності у контексті міжнародних угод.
2. Загальна характеристика законодавства, що регулює бізнес сферу.
3. Види суб'єктів господарської діяльності.
4. Особливості ведення бізнесу з іноземним елементом.

Тема 3. Особливості створення та реєстрації бізнесу.

Модуль 1. Реєстрація фізичних осіб-підприємців

1. Основні переваги та недоліки використання ФОП у господарській діяльності.
2. Процедура реєстрації.
3. Подання документів державному реєстратору та отримання Виписки з ЄДР.
4. Вибір системи оподаткування.
5. Відкриття банківського рахунку.
6. Обрання КВЕДів.
7. Готівка та РРО у роботі ФОП.
8. Основні онлайн ресурси для роботи з ФОП.
9. Припинення діяльності ФОП.

Модуль2. Реєстрація товариства з обмеженою відповідальністю

1. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю.
2. Процедура реєстрації.
3. Отримання та підготовка відповідних документів.
4. Статут Товариства.
5. Директор, працівники, контрагенти ТОВ.
6. Вибір системи оподаткування.
7. Відкриття банківського рахунку.
8. Припинення діяльності ТОВ.
9. Корпоративний договір між засновниками

Тема 4. Правове регулювання бухгалтерського обліку, фінансового моніторингу та оподаткування бізнесу.

1. Форми оподаткування, вимоги законодавства, їх недоліки та переваги.

2. Облік та його види в діяльності підприємств.
3. Управління фінансами в підприємницькій діяльності, внутрішній аудит.
4. Операційна діяльність суб'єкта господарювання
5. Фінансовий менеджмент. Оцінка та реалізація інвестиційних проектів.

Тема 5. Використання електронних ресурсів та технологій в сфері бізнесу.

1. Відкриті електронні реєстри та юридичні бази даних.
2. Державні послуги онлайн (Дія, <https://egov.in.ua/>, opendatabot).
3. Smart exporter: електронні ресурси, регулювання та вимоги для експорту до ЄС
4. Онлайн-реєстраційні засоби в сфері бізнесу.
5. Аналіз судової практики та використання її для формування та аргументації правової позиції в суді.

Тема 6. Правове регулювання доступу до ринку державних закупівель України та ЄС.

1. Система електронних закупівель. Характеристика Закону України "Про публічні закупівлі".
2. Процедура закупівель та документація торгів. Оскарження закупівель.
3. Контролююча діяльність, відповідальність і судова практика щодо закупівель.
4. Правове регулювання доступу до ринку закупівель ЄС. Міжнародні зобов'язання України у сфері публічних закупівель.
5. Особливості закупівель товарів, робіт та послуг.

Тема 7. Види договорів, які опосередковують бізнес-діяльність, та особливості їх укладення.

1. Основні види договорів для господарської діяльності
2. Основні правила у складанні договору. Недійсність договору. Підписання договору.
3. Перевірка договору та контрагента.
4. Окремі види договорів в сфері підприємницької діяльності.

Тема 8. Перевіряючі органи та взаємодія з ними

1. Перевіряючі органи: що мають право перевіряти, повноваження, мораторій.
2. Перевірка Державною фіскальною службою України, Державною інспекцією України з питань захисту прав споживачів України.
3. Перевірки Державною санітарно-епідеміологічною службою, Державною службою надзвичайних ситуацій, Державною службою України з питань праці, Державною архітектурно-будівельною інспекцією.
4. Перевірки Антимонопольним комітетом України, органами внутрішніх справ і прокуратури.

Тема 9. Бізнес і права людини

1. Корпоративні права та корпоративна соціальна відповідальність учасників бізнесу.
2. Права найманих працівників в бізнес-сфері.

3. Обов'язок держави захищати в контексті концепції бізнесу і прав людини.

Тема 10. Правове забезпечення створення та діяльності стартапів.

1. Сутність та особливості стартап проекту як форми підприємницької діяльності
2. Організаційно-правові форми реєстрації стартапів
3. Вибір системи оподаткування для стартапу
4. Захист прав інтелектуальної власності стартапу
5. Загальні засади договірної роботи стартапу

5. Заплановані види навчальної діяльності та методи навчання

Проблемні лекції, семінарські заняття, диспут, групова робота, командна робота, парна робота, ділові ігри, розв'язання практичних кейсів з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

- 1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);
- 2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);
- 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум, інтернет-семінар і ін.).

6. Оцінювання результатів навчання

Семестрова атестація проводиться у виді заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система і університетська шкала.

7. Рекомендова література

Законодавство:

1. Господарський кодекс України від 16.01.03 р. // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11. — Ст. 462.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.03 р. // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11. — Ст. 461.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст. 112.
4. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 6. - Ст.56.
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – Ст. 1172
6. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI // Відомості

- Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.
7. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.91 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 49. - Ст. 682.
 8. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6 лютого 2018 року // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 13, ст.69
 9. Про ліцензування // Закон України від 01.01.2017 № 222-19 . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
 10. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності // Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2806-15/ed20131231>
 11. Класифікація видів економічної діяльності (далі – КВЕД). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kved.com.ua/>
 12. Про публічні закупівлі // Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>

Навчальна література:

1. Бізнес і права людини : навчальний посібник / О. О. Уварова, К. О. Буряковська. – Харків, 2019. – 148 с.
2. Корпоративне право України: навч. посіб. для підготовки до іспитів/[Упоряд. Тетарчук І. В., Дяків Т. Є].– К.:ЦУЛ, 2017.– 256 с.
3. Договори у підприємницькій діяльності / Уклад. О. Руденок, В. Кузнецов. — Х.: Фактор, 2003. — 192 с.
4. Довбиш В. А. Основи підприємницького права України (Загальна частина) : навчальний посібник / В. А. Довбиш. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 219 с.
5. Корпоративне право: навчальний посібник / О.В. Пушкіна, С.В. Несинова, Т.М. Лежнева, І.Б. Пробко, Т.А. Тодорошко; за заг. ред. С.В. Несинової. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 276 с.
6. Корнєєв Ю. В. Підприємницьке право України: Навч. посіб. / Ю. В. Корнєєв. – К. : Центр учбової літератури, 2019. 120 с.
7. Кульчій, О. О. Правове підґрунтя спрощення ведення бізнесу в Україні [Текст] / О. О. Кульчій // Журнал східноєвропейського права. 2015.– № 20. С. 70-75.
8. Ткаленко, К. Правові наслідки для бізнесу від скасування Господарського кодексу та ліквідації господарських судів [Текст] / К. Ткаленко // Вісник господарського судочинства. – 2016. – № 2-3. – С. 199-204
9. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики : монографія / В. А. Васильєва, В. В. Луць, Л. В. Сіщук [та ін.] ; за заг. ред. В.А. Васильєвої. – Харків : Право, 2018. – 616 с.
10. Національний план дій у сфері бізнесу і прав людини : посібник / [пер. з англ. ; за заг. ред. Олени Уварової]. – Харків : Право, 2018. – 88 с.
11. Лекції з дисципліни Підприємництво і бізнес-культура: для студентів ступеня «бакалавр» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємництва і торгівлі. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. –

- 216 с.
12. Бізнес і права людини: основні виклики для нових демократій : зб. ст. і тез : матеріали до Панельної дискусії 25 верес. 2019 р. / упоряд. О. О. Уварова. – Харків : Право, 2019. – 130 с.
 13. Просування поваги прав людини у сфері бізнесу в контексті імплементації Цілей сталого розвитку в Україні : зб. наук.-практич. матер. / за наук. ред. В. А. Устименка. – Київ : НАН України, Інститут економіко-правових досліджень, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, 2020. – 248 с.
 14. Менеджмент стартап проектів: підручник/ О.А. Гавриш, В.В. Дергачова, М.О. Кравченко та ін. - Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во "Політехніка", 2019. -344 с.

Онлайн ресурси

1. Облік та його види (<https://buduysvoe.com/navchannya-online/oblik-ta-yogo-vidi>)
2. Відкриті електронні реєстри (<https://vumonline.ua/course/open-electronic-registries/>)
3. Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/course/)
4. Підприємництво. Власна справа в Україні
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ENTREPR101/2016_T1/course/)
5. Smart exporter: електронні ресурси, регулювання та вимоги для експорту до ЄС
(<https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra+ib103+IB103/about>)
6. Фінансовий менеджмент
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/101/2014_T2/course/)
7. Публічні закупівлі
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+PP101+2018_T3/about)
8. Публічні закупівлі для бізнесу
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:ProZorro+PP202+2017_T1/about)
9. 10 кроків для початку власної справи
(<https://business.diaa.gov.ua/courses/10-kroktiv-dla-pocatku-vlasnoi-spravi>)